

Riigikontrolli audiitori eetikakoodeks

Sissejuhatus

- Riigikontrolli põhiülesandeks on majanduskontrolli käigus hinnata avaliku halduse kandjate tegevuse tulemuslikkust (säästlikkust, tõhusust ja mõjusust) ning õiguspärasust, et tehtavate järelduste ja ettepanekute abil saaksid Riigikogu ja valitsus parandada riigi toimimist. Riigikontrolli tegevus peab suurendama maksumaksja kindlustunnet, et tema raha kasutatakse heaperemehelikult.
- Et täita oma põhiülesannet ning saavutada üldsuse usaldus Riigikontrolli vastu ja usaldust ka säilitada, peab iga auditiga seotud isik sellele kaasa aitama, lähtudes oma töös järgmistest võtmesõnadest: ausus ja väärikus, sõltumatus, poliitiline neutraalsus, huvide konflikti ennetamine, kompetentsus ning koostöö ja avatus.
- Auditiga seotud Riigikontrolli ametnikele ja kaasatud asjatundjatele (edaspidi üldnimetus: audiitor) tutvustatakse käesolevat eetikakoodeksit enne ametisse nimetamist või auditisse kaasamist riigikontrolöri poolt määratud ametniku poolt.
- Eetikakoodeksi eesmärgiks on anda audiitorile raamistik käitumisotsuste tegemiseks töistes olukordades.
- Kui auditeerimisel ilmnevad asjaolud, mis annavad põhjust kahelda audiitori usaldusväärsuses ja võimes järgida audiitori eetikakoodeksit, taotleb audiitor enda taandamist teenistusülesande täitmisest. Hinnangu asjaolude olulisusele ja taandamise vajalikkusele annab peakontrolör või riigikontrolör.
- Audiitori eetikakoodeks põhineb INTOSAI eetikakoodeksil ja on täienduseks avaliku teenistuse eetikakoodeksile, korrupsioonivastasele seadusele, erakonnaseadusele ning Riigikontrolli seadusele ja sisekorraeeskirjale.

1. Ausus ja väärikus

1.1. Nii Riigikogul, valitsusel, maksumaksjal kui ka auditeeritaval on õigus eeldada, et Riigikontroll on oma tegevuses aus ja usaldusväärne. Audiitor peab endale teadvustama, et üldsuse usaldus ja respekt Riigikontrolli tegevuse suhtes tuleneb iga audiitori tegevusest nii minevikus kui ka olevikus.

1.2. Audiitori käitumine peab olema laitmatu igal ajal ja olukorras. Vajakajäämised ametialases tegevuses või vääritud käitumine eraelus seavad kahtluse alla auditi kvaliteedi ning võivad kahtlema panna ka kogu Riigikontrolli usaldusväärsuses.

1.3. Audiitor kohtleb kolleege ja Riigikontrolli sihtrühmi samasuguse austusega, nagu ta ootab, et koheldaks teda.

1.4. Audiitor on aus talle ametikohal usaldatud ressursse kasutades.

2. Sõltumatus

2.1. Audiitori tegevus on korraldatud nii, et ta on sõltumatu kõikidest Riigikontrolli tööga seotud sihtrühmadest ja huvigruppidest.

2.2. Audiitori sõltumatust ei tohi mitte üheski auditiga seotud küsimuses mõjutada ei isiklikud ega ka välised huvid: eelarvamused auditeeritavate üksikisikute, asutuste, projektide või programmide suhtes; varasem töötamine auditeeritavas üksuses; rahalised suhted; isiklikud

suhted vms, mis vähendavad lojaalsust Riigikontrollile ja põhjustavad huvide konflikte. Audiitor kohustub vältima sekkumist nendesse küsimustesse, mis on seotud tema auditiväliste huvidega.

2.3. Audiitor käsitleb erinevates auditites sarnaseid küsimusi sarnaselt. Ta osutab ka Riigikontrolli juhtkonna tähelepanu auditi käigus täheldatud probleemide esinemisele Riigikontrollis.

2.4. Audiitor on sõltumatu kõigis oma töö aspektides, eriti kontrolliaruannete koostamisel. Aruanded peavad põhinema üksnes tõendusmaterjalil, mida on kogutud auditistandarditest lähtudes. Aruandes tuleb käsitleda kõiki teadaolevaid fakte, mille mitteavaldamine võiks moonutada järeldusi, st varjata probleeme avalike vahendite kasutamisel ja avalike ülesannete täitmisel.

2.5. Audiitor on nii tegelikult sõltumatu kui ta ka teeb kõik endast oleneva, et paista sõltumatuna.

3. Poliitiline neutraalsus

3.1. Audiitor säilitab teenistusülesannete täitmisel puutumatus vältimise poliitilistest mõjutustest ega lase end mõjutada isiklikest poliitilistest veendumustest.

4. Huvide konflikti ennetamine

4.1. Audiitor täidab oma teenistusülesandeid avalikes huvides. Ta ei kuritarvita oma ametiseisundit, tehes omakasu eesmärgil põhjendamatuid või õigusvastaseid otsuseid või toiminguid ning keeldub teenustest, kingitustest, rahast jms, mis võivad mõjutada tema sõltumatust teenistusülesannete täitmisel või mida võidakse nii käsitada.

4.2. Audiitor ei rakenda teenistusülesannete täitmisel saadud infot kellegi teise kasu saamise teenistusse. Ta ei avalikusta teavet, mis võib anda üksikisikutele või organisatsioonidele teiste ees ebaausaid või põhjendamatuid eeliseid, ega kasuta saadud infot teiste kahjustamise eesmärgil.

4.3. Audiitor väldib niisuguseid suhteid auditeeritava üksuse juhtide, töötajate ja teiste osapooltega, mis võivad avaldada negatiivset mõju Riigikontrolli töö tulemustele ja/või ohustada Riigikongrolli mainet.

5. Kompetentsus

5.1. Audiitor tunneb ja järgib kehtivaid auditistandardeid ning teisi teenistusülesannete täitmiseks vajalikke õigusakte, juhendeid ja tavasid, mis loovad eelduse tema professionaalseks tegevuseks ja käitumiseks.

5.2. Audiitor peab keelduma tööst, mille tegemiseks tal puuduvad teadmised ja oskused. Audiitorile antakse selliseid teenistusülesandeid, mille täitmisega ta eeldatavalt hakkama saab.

5.3. Audiitor rakendab nii auditit läbi viies kui ka selle üle järelevalvet ja kvaliteedikontrolli teostades ning samuti kontrolliaruannet koostades igakülgset ametialast hoolikust.

5.4. Audiitor arendab pidevalt kompetentse, mis on vajalikud tema teenistusülesannete täitmiseks.

6. Koostöö ja avatus

6.1. Audiitor väärtustab koostööd ning omavahelist otsekohest ja tasakaalukat suhtlust.

6.2. Audiitor on Riigikontrolli töö tulemuste jagamisel Riigikogule ning teistele sihtrühmadele avatud, et muuta need mõjusamaks ja juhtida tähelepanu tähtsatele küsimustele, mis eeldavad tegutsemist seadusandliku või täidesaatva võimu tasandil.

6.3. Audiitor on avatud Riigikontrolli-sisesteks aruteludeks tema töö tulemuste üle, et jagatud kogemuste abil tõsta auditite kvaliteeti ja strateegilist väärtust tulevikus.